

Ročník: 100 | číslo: 37 | 13. září 2020 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Téma:

Učitelé a studenti
ve vzájemném pohledu

EDITORIAL

*„Vzdělání je schopnost porozumět druhým.“
Johann W. von Goethe*

„Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal budoucnost.“

Jan Amos Komenský

Vzdělávání není vymezeno školní docházkou. Je to celoživotní proces, který nás provází od raného dětství. Stejně tak studium nemusí být ohraničené věkem, v dnešní době máme nepřehledné množství vzdělávacích aktivit, ze kterých si může vybrat opravdu každý. Není nikterak neobvyklé, že se na přednáškách potkávají dvacetiletí studenti se svými osmdesátiletými kolegy, kteří navštěvují akademii třetího věku. Svobodný přístup ke vzdělání patří také k ukazatelům rozvinuté a demokratické společnosti. Zásadní se však jeví především kvalita, což můžeme pozorovat i ve svých vzpomínkách na školní léta. Někteří lidé na školu vzpomínají s láskou, jiným se v hlavě usadila nejedna myšlenka na základní školu a přísnu (nepříliš spravedlivou) paní učitelku, kvůli které možná poprvé cítili, že v něčem nejsou dobří - nejde jim matematika, nerozumí gramatice, ostatní spolužáci jsou výřečnější... Již od dětství se v nás tedy mnohdy probouzí pocit méněcennosti, strach z neúspěchu a následná nedůvěra ve zkoušení nových věcí. Kvůli špatnému učitelci může dítě ztratit chuť k poznání a naopak, pokud se dítěti poštěstí narazit na schopného vyučujícího, může v sobě díky němu nalézt i ty nejskrytější talenty a dále je rozvíjet. Hodnota schopných pedagogů je především nyní, po měsících, kdy byla škola kvůli koronavirovým opatřením a následným prázdninám uzavřená, vidět více než kdy dřív. Aktuální číslo Českého zápasu věnujeme studentům i učitelům a jejich vzájemnému pohledu, protože vzdělávání není a nemělo by být jednostranným procesem, ale mělo by obsahovat dialog, zpětnou vazbu a v neposlední řadě rozvoj potenciálu a kritického myšlení. Přeji vám inspirativní čtení a chuť do vzdělání v každém věku.

Josefina Hudcová

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

XXVII. kurz varhaníků a zpěváků - Ostrava 2020

Každý varhanický kurz je jiný, jinak krásný!

Ano, je to opravdu tak: „Každý varhanický kurz je jiný, jinak krásný!“, říkáme my, kteří už mnoho těchto kurzů pamatujeme a jsme si jisti, že kvůli té kráse přijedeme příští rok znovu (když Bůh dá a když to bude možné). Tahle naděje na další krásné shledání v nás žije po celý rok. Nejdříve v té naději převažuje smutek, že kurz už skončil a že příjemné rodinné společenství najednou zmizelo. V tom jediném okamžiku se do všech světových stran rozptýlí všichni „přátelé italské opery i ctihodný padre“ a s nimi se rozpadne celá činnost a skutečně živá náboženská obec, která existuje vždy jen jeden srpnový týden v roce. Ten smutek vyvrcholí v okamžiku, kdy dostaneme fotky a kdy je uvolněna nahrávka z koncertu. Pak pod tíhou každodenní reality se smutek postupně vytrácí. Inu, ne nadarmo se říká: „Sejde z očí, sejde z mysli.“ Ovšem na jaře, hned, jak se objeví první informace o dalším kurzu, je ta naděje opět vzkříšena v úplně nové podobě. Už v ní není ani zrno smutku, ale jen a jen čistá radost, která postupně sílí (vida, tak přece jen neplatí, že: „Nejčistší lidskou radostí je škodolibost.“, to je dobře). Stejně tomu bylo i letos, kdy proběhl XXVII. ročník kurzu varhaníků a zpěváků ČČSH. O novou krásu se tentokrát zasloužila ve dnech 7. - 15. srpna Ostrava, která mnohé z nás příjemně překvapila množstvím zeleně, poměrně čistým vzduchem, krásnou architekturou, vysokou úrovní stravování a v neposlední řadě množstvím překrásných královských nástrojů, s kterými jsme měli možnost blíže se seznámit, a to nejen v Ostravě, ale i v Rychnově, v Karviné a v Orlové - Doub-

řavě (nutno přiznat, že padre je zkrátka znalec a k tomu mistr organizace, který dobře ví, jak potěšit a uspokojit nejvyšší nároky, jak otevřít dveře jinak zavřené a jak sestavit v čase postupně vrcholící sekvenci všech těch otevřených dveří přezdívanou: „Jestliže je úterý, musíme být v Belgii“).

Velmi příjemné bylo i zázemí, které nám poskytl Husův sbor na Slezské Ostravě, kde s novou krásou proběhly tradiční body kurzu od bohoslužeb, ranních i večerních zamyšlení, společných snídaní a večeří, přes zkoušky sboru až po oba vrcholy každého varhanického kurzu. Prvním vrcholem je vždy nedělní biblická večeře (množství lahodných pokrmů i nápojů, a to vše teologicky zdůvodněno tak, že hřích obžerství vůbec nepřipadá v úvahu). Druhým vrcholem pak je závěrečný koncert účastníků kurzu (sólové varhany, sólový zpěv s doprovodem, dvojhlas, kvarteta, sólové nástroje s doprovodem a pěvecký sbor složený ze všech účastníků kurzu). Odměnou pro účinkující byl po ukončení koncertu dlouhotrvající potlesk poměrně početného publiku, a to dokonce ve stoje.

Také velmi různorodé společenství, které je každý rok jiné, velmi přispívá k jinakosti té každoroční krásy kurzu. Vyskytují se zde nejrůznější věkové kategorie, jsou mezi námi začátečníci i zdatní profesionálové, varhaníci, zpěváci, hráči na různé další nástroje strunné i dechové, jsou zde „básníci i sedláci“. A přesto i takto různorodé společenství vždy vytvoří jednu kompaktní hudební rodinu, která si navzájem pomáhá a prožije spolu velmi příjemný a přítom prací přímo nabitý týden. Právě letošní ostravský varhanický kurz se vyznačoval množstvím

Týdeník Církve československé husitské. Vydává: Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6.

Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.

Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčíríková.

Tel. redakce: 220 398 107; e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz Tisk: Grafotechna plus.

Distribuce a reklamace: ADLEX, spol. s r. o., Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků.

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz

nových členů, což bylo velmi radostné a povzbuzující. Také i díky jim byl letošní kurz „jinak krásný“. Doufáme, že je ta bezprostřední rodinná atmosféra (prostě: „jsme svoji, tak jaképak okolky“) příliš nevytekala, ale naopak vtáhla mezi nás „skalní“, a že se budou vracet. Doufáme, že příští rok přijedou další noví.

Na závěr sluší se veřejně poděkovat Náboženské obci ve Slezské Ostravě za poskytnuté zázemí. Sestře faráře Janě Wienerové z Broumova za splnění velmi obtížného úkolu, totiž navázat po krátké přestávce na dlouholetou činnost našeho milovaného spirituála varhanických kurzů a zpěváka, na emeritního patriarchu bratra Josefa Špaka, který „nastavil laťku“ velmi vysoko. Sestra farářka to vyřešila jednoduše. Dělá to jinak, jinak krásně, po svém, ale v podstatě podobně, protože autenticky, přirozeně a věrohodně. Ze všeho největší dík samozřejmě jako vždy patří vedoucímu varhanických kurzů bratru faráři Zdeňku Kovalčíkovi ze Zlína, který tyto kurzy připravuje, organizačně zajišťuje od materiálního zázemí až po veš-

Sbor účastníků kurzu, řídí ses. Kateřina Michlová, varhany br. Lukáš Rýdlo.

Foto Jiří Koflák.

kerý sborový pěvecký repertoár, který vždy zajistí a načasuje všechny ty zajímavé běžně zavřené dveře, o kterých už byla řeč, a který na každém varhanickém kurzu funguje nejen jako farář, jako církevní kantor se znalostí všech možných liturgických tradic i duchovní sborové tvorby, jako průvodce znalý historických souvislostí, jako varhaník a sbormistr, ale také jako přítel, poradce, zábavný

společník a kupodivu i jako velmi zdatná „farská kuchařka“.

„Varhanický kurz 2020 je mrtev, ať žije varhanický kurz 2021!“

Karel Mlnářík,
varhaník v Kolíně

P. S. Účastníci děkují za poskytnutí finanční podpory diecézím v Praze, v Plzni, v Hradci Králové, v Olomouci i v Brně.

Pozvání na Setkání mládeže 2020 v Hradci Králové

Ahoj, jmenuju se Ondra a dostal jsem za úkol napsat osobní pozvání mladým husitům a jejich přátelům na letošní Setkání mládeže do Hradce, které se uskuteční 25. - 27. 9. 2020.

Nikdy předtím jsem na žádném sjezdu mládeže nebyl, do pořadatelského týmu jsem se dostal náhodou, když mi to navrhla hradecká farářka Františka, a zírám na to, jaká je práce uspořádat takovouhle akci, a tak bych vám chtěl říct, s čím se pořadatelský tým potýkal, aby pro vás připravil tenhle senzační prodloužený víkend.

Sešli jsme se fyzicky jednou, dvakrát, třikrát, čtyřikrát, plánovali jsme témata - obnovení křestního slibu, narozeniny, voda, hydrant, křestní svíce, stovka a tak. Prošmejdili jsme kostel a říkali si, tady by bylo fajn tohle, tamto, šlo by tohle, šlo by tamto, říkali jsme si: „Bude JE to bavit?“, „Bude se JIM to líbit?“, „Bude JE to zajímat?“ Vybírali vhodné texty z Bible, uvažovali nad grafikou pozvání, plakátů, mimochodem, ty plakáty, pozvánky a banery jsou fakt super, protože jsem dostal nápad oslovit studující středoškoláky na kybernách (SŠ a VOŠ aplikované kybernetiky, pozn. redakce). Mně kybernu v HK zavřel COVID-19, ale pořadatelka Anička měla kamarádku vyučující grafiku v Praze, která zadala studentům dobrovolný úkol; díky týmové práci jsme z hromady návrhů vybrali tuhle „pecku“. Dále před námi stál úkol sehnat peníze: přispěly diecéze a ústředí, požádali jsme i jednotlivé náboženské obce, z nichž nejpříkladnější a nejštědřejší je pražský sbor z Vršovic pod vedením faráře Davida Frýdla. Oni totiž vyšší příspěvku strčili do kapsy všechny diecéze! Nevyšel bohužel příspěvek od města, se kterým jsme počítali.

Díky pořadatelce Irče jsme se profesionálně vypořádali s CO-

VIDem, začali jsme se totiž scházet na poradách v online místnosti a pokračovali dál, těch online setkání bylo moc, moc, moc. To vám řeknu, to teda bylo něco! Sice sem tam někomu selhalo připojení, ale kde je vůle a kde je skutečně „Pramen života“, tam realizace pokračovala dál, i když by se to dalo velmi snadno zabalit a říct: „Hele, COVID, všichni to pochopí, balíme to, letos nic nebude.“

Dokonce jsme se i pohádali, mnozí jste to jistě na facebooku zaznamenali, ale to znamená, že tu existují různé názory, a protože tu jsou různé názory, tak to znamená, ŽE ŽIJEME, ŽE TO DÁVÁ SMYSL. Mám z toho radost!

Přišlo na řadu ladění programu, zajišťování občerstvení, ubytování, domlouvání, smlouvání.

Vyšlo z toho, že se můžeš těšit na: Bar u Kříže v režii samotného Samael Al Izraela, koncert, vodní bitvu, umělecký workshop, příběh skrz Paměť národa jak „nevyschnout“, besedu o suchu, pomoc mamince v nouzi, sdílení osobního svědectví o křtu – ztišení se, a když se mi podaří sehnat praky, tak bude i praktiáda! A především na spoustu mladejch, nadšenejch lidí!

Dává to smysl, je to radost, je to týmová práce hrstky neplacených dobrovolníků, kteří chtějí tvořit komunitu a posunout to někam dál! Tak pojd' tu káru táhnout s náma! **Ondřej Hanuš**

A teď je to na tobě ;-). Setkání na tebe čeká, je připravené, ale aby ta práce s pořádáním měla smysl, tak potřebujeme, abys přijel/a, aby sis to užil/a!

MY TĚ TU CHCEM!! STOVKA JE JEN JEDNOU!!

#husita #pojd'naBoho #jenasvic

NAD PÍSMEM

Ošklivec a krásná paní

Ježíšova odpověď Petrovi se dá vykládat dvojnásobně: doslovně – nebo skrývá hlubší, vnitřní smysl. Já se kloním k výkladu vnitřnímu... Jsem toho názoru, že neustále odpouštět lidem, kteří mi systematicky ubližují, je proti zdravému rozumu. Člověk, který proti vám hřeší 7x denně (a činí tak proti své vůli nebo z nevědomosti), nemůže být přece svéprávný. A já jsem pak hlupák, že jeho chování rázně neřeším. A pokud mi někdo ubližuje 7x za den úmyslně, pak to nemůže být můj bratr, ale lotr. S povrchním, fundamentálním výkladem bych se vypořádal slovy zesnulého pražského biskupa Miroslava Duchánka, který říkával: „To, že je člověk křesťan, ještě neznamená, že musí být vůl.“

V Knize přísloví je psáno: „Spravedlivý i 7x padne, ale zase povstane, kdežto svévolníci zaklopýtají a zle končí.“ (Př 24,16n).

Když si tento text vezmeme na pomoc, zjistíme, že spravedlivý člověk (tedy ten, jehož srdce, duše i duch už patří Pánu) padá spíše vlivem slabosti těla, ne zlou vůlí. Z toho vyplývá, že text evangelia i příbuzný text Knihy přísloví řeší vnitřní problém každého opravdu zbožného člověka, a tím je vztah mezi duší a tělem. Duše a duch spravedlivého chtějí už jen patřit Bohu, kterého nade vše milují, ale tělo je slabé, křehké, snadno se unaví nebo onemocní a pak nedokáže ustát nároky duše a ducha, které touží už jen po Bohu. Toto tělesné selhání je ale přirozené, nemá nic společného s hříchem či špatně zacílenou vůlí. Naopak Ježíš zde radí, že duch člověka se má v lásce sklonit ke svému slabšímu bratru, tedy k tělu, a pomoci mu svou trpělivostí a soucitem povstat, aby mohlo znovu nabrat sílu a zotavilo se. Jen tak se mohou duše a duch znovu vnořit v lásce do Boha, který je jim vším. Žádný z nás, pozem-

Matouš 18,21-35

šťanů, dokud jsme v těle, není schopen se modlit, meditovat a sloužit Bohu 24 hodin denně. Jsme prostě jen slabí lidé. I Ježíš byl někdy vyčerpán, jak potvrzuje evangelista Jan, když popisuje zastavení unaveného Ježíše u studny Jákobovy.

Ježíšův výrok zřejmě naráží na postní a asketické praktiky některých židovských sektářů a horlivců jeho doby. Možná šlo o esejce, možná o farizeje anebo některé potrhle putující proroky. Ostatně podobné výstrelky, hraničící až s nenávistí vůči tělu, jsou zaznamenány i v církvi. Otcové pouště nebo středověcí řeholníci to měli přímo v programu: bojovali proti tzv. nesvaté trojici – tělu, světu a ďáblu. Mnozí z nich teprve na sklonku života pochopili, že jen ve zdravém těle může být zdravý duch. To už ale bylo většinou pozdě, mezitím své tělo doslova zruinovali.

Lidské tělo je naprosto jedinečným a nepostradatelným transformátorem vesmírných sil a energií, pomocí něhož Bůh sestupuje k člověku. Stejně tak fyzický svět, chápaný jako Boží stvoření, nemůže být přece zlý! Jak by mohlo být zlé to, co Bůh ve své lásce stvořil? Zlý je jen duch tohoto světa, který ve své pýše nepočítá se svým Stvořitelem a klaní se sám sobě. A tak je tomu, konec konců, i se samotným ďáblem, s kterým náboženští fundamentalisté tak rádi straší a neustále bojují, zatímco staří židovští mudrci věděli, že pokud nějaký ďábel jako skutečná osoba vůbec existuje, tak naše přezrálé a zvrácené ego je „arciděbel a arcisatanáš“.

Mezi „menšími bratry“ se traduje, že když svatý František umíral, začal se zpovídat před svým oslem, kterého léta používal jako své jízdny zvíře a nazýval ho „Bratr osel“. Litoval, jak s ním po léta zacházel, jak ho trápil hladem, zimou, žízní a nevyspaním. Teprve na konci této zpovědi si bratři uvědomili, že ve skutečnosti mluvil ke svému tělu, které utýral k smrti. František zemřel předčasně a zcela zbytečně ve věku pouhých 44 let naprostým vyčerpáním organismu.

Podobně dopadl i svatý Bernard z Clairvaux, velký středověký teolog a mystik, opat nově vzniklého, velice přísného cisterciáckého řádu. Ten si krutými posty úplně zničil žaludek, takže poslední léta

15. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU

Zaradoval jsem se, když mi řekli: Půjďme do Hospodinova domu! Kéž je na tvých valech pokoj, kéž se tvé paláce těší klidu!

(Žalm 122,1.7)

První čtení z Písma: Genesis 50,15-21

Tužby pro dobu po Duchu svatém (V):

2. Aby upevňoval naši vůli a přivedl nás k vítězství nad našimi lidskými slabostmi, modleme se k Hospodinu.

3. Aby nám dal sílu vzdát se všeho, co brání Krista následovat a jeho zákon zachovávat, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, tvůj Duch všechno řídí, dej, ať vládne i našim srdcím! Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Římanům 14,1-12

Evangelium: Matouš 18,21-35

Verše k obětování: Exodus 24,4.5

Verš k požehnání: Žalm 36,8

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti za dar věčného života, jehož příslib jsme přijali v tajemství chleba a kalicha. Dej, ať jsme i nadále hodni mít na těchto svatých darech účast! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 8, 60, 63, 82, 83, 147, 148, 173, 183, 306

svého života trpěl nesnesitelnými bolestmi a nespavostí. Proto ve svých osobních do-mlouvách často nabádal své bratry ke zdrženlivosti ohledně přísnosti řehole.

Každý děláme chyby, i světcí je dělali. Člověk, který se chová nemilosrdně, až brutálně, ke svému tělu, půjde do vězení. Tak je to i v podobenství, které následuje poté, co Ježíš vyzývá k 77násobnému odpuštění a shovívavosti vůči naší křehké tělesnosti (Mt 18,23-35). Tělo zasluhuje spíš soucit, péči a ochranu. Není to jen varování náboženským fanatikům, ale i všem alkoholikům, kuřákům, konzumentům drog, anorektikům či workoholikům. Zkrátka všem, kdo pohrdají svým tělem a nepečují o něj jako o nenahraditelného přítele, který pomáhá duši a duchu nalézt

cestu domů, k Bohu. Tělo je vozidlem, pomocí něhož duch a duše člověka přeplovají oceán bytí. Kdo tělo ničí, může ztroskotat.

Na závěr budu citovat stat' z knihy M. Buber „Chasidská vyprávění“: „Rabi Bá-ruch, vnuk Baalšemetiv, vyprávěl: *Můj dě-deček Baalšemetov dostal jednou takovou otázku: Co je podstatou služby? Víme přece, že dříve žili „muži činu“, kteří se postili od jednoho šabatu k druhému. Vy jste ale proti tomu a říkáte, že kdo se postí, bude skládat účty jako hříšník, protože trýznil svou duši. Objasněte nám tedy, co je podstatou služby? Balašem odpověděl: „Přišel jsem na tento svět, abych ukázal jinou cestu, totiž aby se každý člověk snažil získat trojí: lásku k Bohu, lásku k Izraeli a lásku*

k učení – a pak není umrtvování třeba.“ Místo modlitby poněkud netradičně zařadím báseň od (pro mě neznámého) francouzského básníka: **Luboš Zíta**

Jaký zvláštní putování, když jdou spolu, divná věc, tělo mé (ten ošklivec), a má duše (krásná paní).

Nehádají se, a přec každý svou pravdu brání. A v tom divným putování spolu jdou až na konec.

Když se hříchu neubrání tělo mé, ten ošklivec, tu má duše, divná věc, pro něj pláče bez ustání.

Otázky a odpovědi pedagogů a jejich studentů

Následující řádky jsou výsledkem redakcí vyžádaného dialogu několika učitelů a žáků. Otázky si kladli a odpovídali: **Benjamín Pavlík s Jiřím Benešem a Veronika Matějková s Pavlem Kolářem. Děkujeme všem za inspirující a poučné úvahy ze života akademické obce...**

Benjamín Pavlík + Jiří Beneš
Od Benjamína Pavlíka pro Jiřího Beneše:

1) *Kterou ze SZ knih podle sebe nejvíce opomíjíš (at' už při osobní četbě Písma nebo v akademické činnosti)? Napadá tě proč?*

Píseň Šalomounovu. Neoslovuje mě.

2) *Jak si vysvětluješ nedostatek studentů na teologických fakultách (zvláště na teologickém oboru)? Jak tento vývoj zvrátit?*

Na to neumím odpovědět a nechce se mi žvanit. Ani na otázku, proč nejsou studenti teologie na naší fakultě, nejsem schopen odpovědět. Jak a zda vůbec lze tento vývoj zvrátit? Myslím, že to nelze.

A možná se to ani nemá někam zvracet. Třeba je studium akademické teologie neoslovuje a možná je akademická teologie již mrtvá záležitost. Nevím totiž, zda by

studium teologie, jak je dnes na univerzitách nastaveno, přitáhlo ke studiu i mě.

3) *Který světový starozákonník tě nejvíce ovlivnil? Čím?*

Je jich šest a ovlivňují mě soustavně, neboli stále se k jejich odkazu vracím. Walter Eichrodt svým důrazem na klíčový význam Hospodinovy smlouvy. Franz Delitzsch objevem tzv. navazujících hesel v Knize žalmů, jimiž dokládal kontinuitu žalmistovy řeči. Hans Joachim Kraus svou teologií žalmů, která vychází z důkladné exegeze. Jacques Doukhan svou systematickou reflexí židovské tradice při výkladu starozákonních textů. Erich Zenger svou odvahou vystoupit z popisného sledování starozákonního světa a dotahováním starozákonní zvěsti do osobního života čtenáře. Ellie Munk, svou soustředěnou pozorností na spiritualitu. Ale k tomu musím dodat, že nepatřím k těm, kteří obdivně vzhlíží ke světových starozákonníkům.

Veronika Matějková + Pavel Kolář
Od Pavla Koláře pro Veroniku Matějkovou:

1) *Veroniko, působila jste jako členka akademického senátu naší fakulty. Co studentkám a studentům nejvíce leželo na srdci? Jakou změnu jste Vy sama považovala za nejžádoucnější?*

Nejvíce se na mě studenti a studentky obraceli ve věci konkrétních situací mezi nimi a pedagogy (vypisování termínů zkoušek, odpadávaní předmětů, nároky na splnění předmětů apod.), ale řešili jsme za tu dobu i kuriózní věci jako klíče ke kabinám na dívčích záchodech a nedostatek toaletního papíru ☺ Mně osobně přišlo vždycky dobré, když se studenti snažili fakultě pomoci ke zkvalitnění její výuky, tím, že nám dávali zpětnou vazbu a konkrétní vyučující nebo i vedení fakulty s tím mohlo něco dělat. Celkově v dnešní době milionů možností aktivit je hezké vidět, když se studenti aktivně angažují, umí vzt věci za své a společně tvořit, toho si moc cením a to jsem se snažila podporovat.

2) *Jak velký význam má pro studium individuální přístup učitele ke studentům? Setkala jste se s ním v dostatečné míře?*

Řekla bych, že zásadní. V našem typu školy (teologické a humanitní), kdy nemáme na přednáškách stovky a stovky studentů (jako technické školy), si vyučující může dovést se studenty navázat lidský vztah, který jim oběma umožní sdílet očekávání a podmínky celého učebního procesu. Záleží samozřejmě na konkrétním učiteli a konkrétním studentovi, jestli si tuhle lidskou úroveň projeví, já jsem se naštěstí setkala s většinou pedagogů na naší fakultě, kterým na studentech záleželo, nebrali je jako stroje, do kterých musí nalít nějaké znalosti, ale spíše jako partnery do dialogu o důležitých věcech. A zároveň bych řekla, že minimum našich studentů jde studovat jen pro „ten papír“, ale že jsou vnitřně motivovaní se něco dozvědět, naučit, objevit. A to se dá individuálním přístupem podpořit ☺

3) *Co by Vám a Vašim spolužákům po skončení studia mohla naše fakulta nabídnout? Máte od ní nějaká očekávání?*
Nabídnout? Nad tím jsem se ještě moc nezamýšlela. Asi by se mi líbilo, kdybych jako bývalá studentka mohla přijít a zúčastnit se nějaké konference, dalšího vzdělávání; to by se mi vlastně líbilo ☺.

Od Veroniky Matějkové pro Pavla Koláře:

1) *S jakým zaměřením, podle Vás, přicházejí studenti na fakultu nyní, a jak tomu bylo v době, kdy jste začínal učit? Jde to nějak porovnat?*

První kurzy jsem ještě jako doktorand vedl krátce po přestěhování fakulty z Dejvic na Zelenou lišku. Dvě patra v budově ústředí naší církve ve Wuchterlovce už nestačila pojmout stále rostoucí počty studentů. Už v době mých studií převažovali studenti, kteří profesně směřovali do oblasti sociální práce, ale jednotlivá zaměření (teologie, filosofie, judaistika, religionistika) byla stále vzájemně vyvážená. I studenti se zaměřením sociálním měli zájem o filosofii, náboženství, dějiny a pokládali je za důležité pro své osobnostní i profesní zrání. Myslím, že to bylo dáno i charakterem doby, studovali jsme v první dekádě po roce 1989. V současné době, pokud jsem dobře informován, je co do počtu studentů nejsilnějším obor sociální a charitativní práce, následován obory pedagogickými. Studenti i studentky těchto oborů kladou velký důraz na prakticky zaměřené, v budoucí profesi uplatnitelné znalosti a dovednosti. Je zřejmé, že při takovém očekávání není vždy snadné je pře-

svědčit o smysluplnosti základního vzdělání filosofického, natož teologického. Pro učitele teologických předmětů je to určité nová výzva. Je třeba často velmi názorně ukázat, jak určitá teoretická znalost, filosofická úvaha či teologický pohled mohou přispět k celistvějšímu porozumění konkrétní životní situaci lidí. To si však od studentů žádá i jistou trpělivost. Pokud mohu zobecnit svou zkušenost, pak zpravidla studenti, kteří pocházejí z křesťanského prostředí, jsou tomuto rozměru svého studia otevřenější a přístupnější.

2) *Jakou roli, podle Vás, hraje praktická teologie vzhledem k dalším oborům na fakultě?*

Myslím, že její role v současné době není nějak pevně dána či vymezena, spočívá

daleko více v rukách členů katedry. Je naším úkolem pro ni její dobré a přínosné místo v rámci oborů na HTF vytvořit. To však není možné bez společného promyšlení místa Církve československé husitské v naší současné české i evropské společnosti. O tento dialog mezi HTF a naší církví mám velký zájem.

3) *Co máte na učitelském povolání rád?*
Nejraději mám chvíle, kdy vidím, jak se u studentů rodí porozumění určité věci a jak z toho mají radost. Je v tom i určité osobní naplnění, že druzí vidí a přijímají cenu toho, co si dříve získalo mne. Snad tomu zvláštnímu předávání lásky a úcty k „Boží řeči“ alespoň trochu svým omezeným umem ve společenství kolegů a kolegyň přispívám.

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
ve spolupráci s CÍRKVÍ ČESKOSLOVENSKOU HUSITSKOU
pořádají konferenci

**VÝZVY PRO CČSH
21. STOLETÍ**

19. - 20. LISTOPAD 2020 | PACOVSKÁ 350/4 PRAHA 4

CALL FOR PAPERS do 15. 9. 2020

Husitská teologická fakulta Univerzity Karlovy Vás zve k účasti na konferenci ke 100 letům CČS(H), jejímž cílem bude:

- 1) Teologická reflexe a zhodnocení tradic a historických milníků služby CČS(H).
- 2) Zhodnocení současného stavu a působení CČSH ve společnosti při pomoci člověku.
- 3) Aktualizace a diskuze nad výzvami, vizemi a sebe-pochopením CČSH ve službě Bohu a pomoci člověku 21. století (v kontextu pohledů ekumenických i vnitro-církevních).

Nabídky příspěvků, anotací, v rozsahu 1000-1800 znaků (včetně mezer), a krátkého představení Vaší osoby zasílejte prosím do 15. 9. 2020 na elektronickou adresu htkonference@gmail.com.

Organizátoři si vyhrazují právo na výběr příspěvků do 30. 9. 2020.

Vybrané příspěvky budou požadovány v plném rozsahu své textové podoby (8-10 normostran textu) 7 dní před konáním konference (do 12. 11. 2020).

Tento krok by měl napomoci zrychlení procesu vydání konferenčních příspěvků neodkladně po uskutečnění konference. Při nesplnění požadavků a instrukcí organizátorů nemůžeme garantovat aktivní účast řečníka na programu této konference.

Děkujeme za pochopení.

V případě potřeby nás kontaktujte na email konference či na adresu HTF UK.

Za organizátorský tým

Prof. ThDr. Jan Blahoslav Lásek, Dr.h. c.
- odborný garant

Mgr. Veronika Matějková
- organizace konference

www.htkonference.cz

Jak byste se chtěli učit?

Před stovkami let to měly děti ve školách opravdu těžké – musely se učit dlouhé texty nazpaměť a často i v jazyce, kterému vůbec nerozuměly. Když zlobily nebo se neučily dobře, dostávaly často bolestivé tresty rákoskou. Od té doby se mnohé věci výrazně zlepšily – také díky učebním metodám, které prosazoval Jan Amos Komenský. Dnes už je výuka mnohem smysluplnější, zajímavější a zábavnější.

Nicméně stále je co zlepšovat, co myslíte? V minulém roce, díky tomu, že se několik měsíců vyučovalo na dálku, jsme měli možnost „objevovat“ řadu nových způsobů, jak učit a jak se učit. Některé třídy byly ve spojení prostřednictvím on-line výuky, natáčela se videa, jinde učitelé posílali zadání e-mailem a děti jim stejnou cestou úkoly vracely... Bylo to pro řadu učitelů, žáků i jejich rodičů hodně náročné, protože si rychle museli osvojit úplně nové metody práce. Navíc některé děti ani nemají potřebné vybavení.

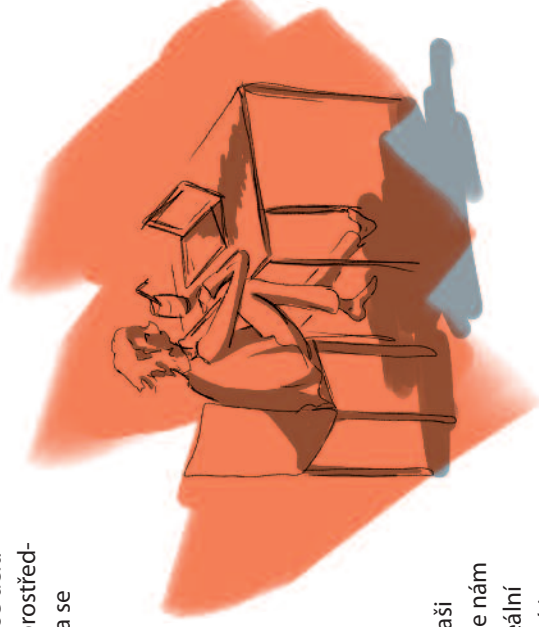
Ráda bych, děti, navázala na naši výzvu z minulého roku, kdy jste nám popisovaly svou představu ideální školy. Napište nám, prosím, jaké jsou

vaše zkušenosti z výuky „na dálku“. Co vám vyhovuje víc – škola taková, jak ji běžně známe, nebo to, jak probíhala na jaře? Nebo by bylo nejlepší převzít z každého způsobu něco? Jaké to má výhody a jaké nevýhody? Napadá vás nějaký úplně nový způsob, jak byste se chtěli učit? Napište nám, co vás nejvíce baví nebo co vám ve škole chybí. Vaše příspěvky moc rádi otiskneme.

Úspěšný start do nového školního roku vám všem – žákům i učitelům – přeje

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková

CESTA

První úkol

Nebojte se, děti, vaším úkolem není vyřešit ty složité rovnice a obrazce na tabuli. Stačí, když mezi oběma obrázky najdete pět rozdílů. Své řešení si můžete ověřit na str. 7.

JK

Rozverný malíři, veselý Podzime

Rozverný malíři, veselý Podzime, jak krásně pracuješ se svou paletou!

Na zlatém talíři, kdy s teplem se loučíme, tančíš jak duha s pestrou tapetou.

Rozverný malíři, máš velké nadání, z tvých barev přechází mi zrak. Vždy na svém talíři nabízíš k divání odstíny pestřejší než papírový drak.

Rozverný malíři, jsi prostě jediný, vášnivý umělec s pohádkovou duší. Tak vezmi ty barvy své s teplými odstíny a oblékni stromy, kterým ta pestrost sluší.

Jitka Vestfálová (Landová)

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti za všechny učitelky a učitele, kteří se snaží nejen co nejvíce toho děti naučit, ale také o to, aby je to ve škole bavilo. Prosíme, ať se jim jejich práce daří a přináší jim radost. Amen.

Sto let služby Bohu, sto let pomoci člověku

9. Vzdělávání

Vzdělávání se týkáji hned dvě tzv.

zvláštní práva, která církvím, jež splňují podmínky, umožňuje český zákon. Je to právo vyučovat náboženství na veřejných školách a právo zakládat vlastní církevní školy. Naše církev se snaží co nejlépe plnit oba tyto úkoly.

Dříve bylo ve školách náboženství povinným předmětem. Každý chodil na výuku k duchovnímu nebo katechetovi (tedy učitel náboženství) z té církve, jejímž byl členem. Za první republiky nebylo vyjimečně, když v jediné náboženské obci navštěvovalo výuku náboženství i několik tisíc dětí. Od padesátých let minulého století se však komunistický režim u nás snažil činnost církví co nejvíce omezovat a výuka náboženství, tedy výchova nových generací věřících, se tím pádem stala nežádoucí a rychle ze škol zmizela. Mnozí faráři a mnohé farářky učili dál děti na farech, ale i tak jich byl jen zlomek oproti dřívějším počtům. Dnes je náboženství ve škole nepovinným neklasifikovaným předmětem a otvírá se tehdy, když z celé školy o výuku projeví zájem alespoň pět žáků. Zájemců však často mnoho nebývá, protože ani jejich rodiče už na náboženství

nechodili a nepovažují tento předmět za potřebný, stejně jako mnozí ředitelé škol. Přesto se výuka ve školách postupně znovu obnovuje, někdy třeba i formou volnočasového kroužku nebo duchovní navštěvují hodiny jiných předmětů, třeba českého jazyka, dějepisu či občanské výchovy, kde žáky seznamují například s hlavními křesťanskými svátky nebo se základy křesťanské etiky.

Výuka náboženství, označovaná též duchovní péče o děti, probíhá samozřejmě také přímo na farech a může mít různé formy: kromě klasické „nedělní školy“ to jsou třeba dětské bohoslužby, příprava ke svátostem – křtu, první večeři Páně nebo biřmování, setkání rodin s dětmi, různé formy táborů včetně příměstských, nízkoprahové kluby, slavení svátků, živé betlémy, nacvičování dramatizací atd.

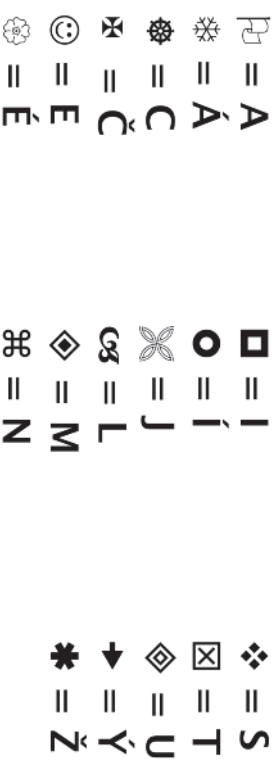
Doufáme, že k dalšímu rozšíření vyučování náboženství ve školách i v náboženských obcích přispěje i nová učebnice náboženství Kořínky víry, která vyšla v minulém roce. Postupně vychází

100 let
služby Bohu
pomoci člověku
Církev československá husitská

Soutěž o tři knihy

Nahradte symboly písmenky podle klíče. Své řešení spolu s adresou nám pošlete nejpozději do poloviny října na mail jana.krajcirikova@csh.cz, v listopadové Cestě otiskneme jména výherců knihy.

Blahopřejeme výhercům soutěže z červencového čísla

(tajenka: Láska k pohybu.):

Lenka Sýkorová z Českých Budějovic
Nikola Štátná z Jilového u Prahy
Šimon Protivánek z Nákla

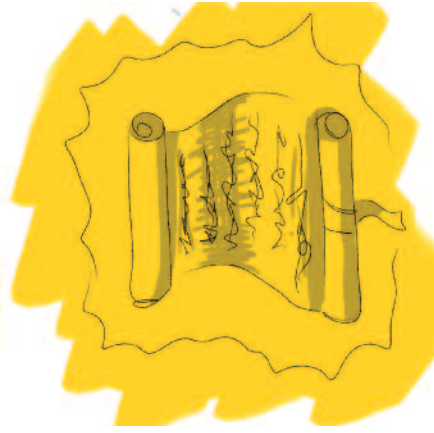
Správné řešení ze str. 1:

Písmenko a; písmenko θ; písmenko x; znaménko ±; dvakrát stejná rovnice.

Biblická kniha Příslaví

9. Vzdělání

Vzdělávání ve starém Izraeli spočívalo především ve studiu Tóry, tedy pěti knih Mojžíšových. Jeho hlavním cílem bylo naučit se uctívat Boha, znát historii Božího lidu a to, jak jej Bůh po celou dobu provázel svými mocnými činy. Povinnost učít své potomky náležela především otci a je zakotvena v Bibli už od dob Abrahámových: „Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. A tato slova, která ti dnes přikazuji, budeš mít v srdci. Budeš je vštěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat“ (Pátá kniha Mojžíšova 6,4-7).

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Vyučování se týkalo především chlapců a probíhalo v synagogách. Je zajímavé, že staré zásady výuky, obsažené v Talmudu (soupis výkladů židovského Zákona od nejvýznamnějších učitelů – rabinů), jsou tak pokrokové, že je školské systémy používají i v dnešní době. Jedná se například o pravidlo, že děti zahajují školní docházku v šesti letech, nemají se používat tělesné tresty, starší žáci mají pomáhat vyučovat ty mladší a děti by neměly být od učení zdržovány jinými povinnostmi; počet žáků ve třídě by neměl přesahovat 25 osob. Také kniha Příslaví obsahuje mnoho odkazů na to, jak je důležité a rozumné osvojit si Boží moudrost, poslouchat, nezapomínat a řídit se učením a napomínáním rodičů. Být moudrý, vzdělaný, se opravdu vyplatí, čteme zde například: „Kdo má poznání, upevňuje svou sílu“ (Př 24,5b). „Poznávej moudrost pro svou duši. Když ji najdeš, máš budoucnost, tvá naděje nebude zmařena“ (Př 24,14). Takže hurá do školy, nasávat vzdělání a moudrost. Ať se vám daří!

JK

celá řada dalších nových pomůcek – dějepravy, katechetické příručky pro výuku Starého i Nového zákona, různé omalovánky, zpěvníčky, hry a další materiály. Církev také mohou zakládat vlastní církevní školy a to na všech stupních – od těch mateřských až po vysoké. Naše církev měla dosud dvě mateřské a dvě základní školy - Církevní základní škola a mateřskou školu Archa – Petroupim a Husovu základní školu a mateřskou školu Směrovka Hostivice. Od září začne působit nová církevní základní škola Mistra Jana Husa v Rakovníku. ČSH je zřizovatelem také vyšší odborné školy Husův institut teologických studií v Praze. V našem hlavním městě působí rovněž církevní Základní umělecká škola Harmonie o. p. s. Každá diecéze má tzv. metodika (metodičku) pro duchovní péči a výuku náboženství. Ten má přehled o všech for-

mách a místech, kde v diecézi výuka náboženství probíhá, a pomáhá všem duchovním a katechetům v jejich práci. Metodici ze všech diecézí se také pravidelně scházejí, předávají si navzájem zkušenosti, seznamují se s různými výukovými materiály a promyšlejí, jak co nejlépe výuku náboženství rozšiřovat a zlepšovat. Církev musí samozřejmě připravovat a vzdělávat své budoucí duchovní. To se děje na vysoké škole – Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy, kde se mohou studenti kromě oboru teologie, který je podmínkou pro výkon kněžské služby, vzdělávat i v řadě dalších oborů – religionistice (věda o náboženství), judaistice (židovské náboženství), sociálních vědách atd.

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Nová učitelka

Do třídy vešla nová učitelka dějepisu. Sedmáci si ji pozorně prohlíželi. Byli samozřejmě velice zvědaví, jaká bude – hodná, přísná, náročná, spravedlivá, vtipná...? Bylo tu pár dětí, které dějepis opravdu baví – Erika ráda četla historické knížky, Matěj se zajímal o archeologii, většina ostatních však tento předmět považovala za nudu a nutnost zbytečně se biřňovat množstvím dat a informací, které stejně nikdy v životě nebudou potřebovat – a když, najdou si je na internetu. Také paní, vlastně slečna učitelka vcházela do třídy s mnoha očekáváními, ale i obavami – byla to její úplně první třída, první vyučovací hodina. Měla spoustu plánů, nápadů, jak výuku zpestřit, aby děti bavila. Povede se to?

Učitelka se představití a stručně třídu seznámí se svou představou výuky v následujícím školním roce. Když mluví o tom, že by s nimi ráda pracovala na několika projektech, třeba o Komenském, který letos bude mít výročí, zdá se jí, že to aspoň u některých žáků vyvolalo určitý zájem. Zvláště když zmínila možnost školního výletu. Každá příležitost opustit školní lavice je vítána! „A jak nás budete známkovat?“ zazní asi ta nejpalčivější otázka. „Hlavní důraz bych chtěla klást na aktivitu v hodinách,“ popisuje učitelka svou představu. „Samozřejmě si však budeme muset napsat i pár testů, a když to bude třeba, některé z vás si i ústně přezkouším.“ No jo, takže klasika. To je vždycky plno řečí o nových metodách, ale šprtat se budeme muset stejně jako dřív, protáhne oblíbenou polovinu třídy.

„Nejde mi primárně o to, abyste se museli všechno učit nazpaměť,“ pokračuje učitelka (ona nám snad čte myšlenky?). „Spíš ocením, když dokážete hledat souvislosti, pochopíte, jak historie ovlivnila dnešní dobu, jak se z ní můžeme poučit. Chci, abyste o věcech přemýšleli,“ uzavřela. Což o to, přemýšlejí určitě všichni, napsadlo jí v duchu, jen jde o to, o čem. Musela se své představě usmát. Potěšilo ji, že část třídy se na oplátku usmála na ni. To prostě funguje, že úsměv vyvolá podobnou reakci.

To půjde, oddychla si učitelka, chvilku bude trvat, než se poznáme, ale určitě to půjde. Taký třída dospěla k názoru, že to s novou učitelkou rozhodně nevypadá beznadějně a v každém případě to mohlo být mnohem horší. S tou se určitě dá mluvit, shodli se o přestávce. „Tak jak to šlo?“ zeptala se ve sborově mladé dějepisářky starší zkušena kolegyně. „Díky, myslím, že výborně,“ usmála se učitelka. „Tedy, ze začátku to bylo trochu rozpačité, ale řekla bych, že si budeme rozumět.“ „Nepouštěj si je ale moc k tělu,“ varovala ji kolegyně. „Jsou to rošťáci, budou jenom hledat způsoby, jak tě oblahnout a uhrát to tak, aby se nemuseli moc učit. Jsou to lenoši a lajdáci.“ „No, já myslím, že když je něco za-ujme, tak tomu ten čas věnujij“, dovolila si oponovat dějepisářka. „Idealistko!“ zasmála se kolegyně. „Však uvidíš!“ To doufám, pomyslela si mladá idealistická učitelka dějepisu.

Jana Krajčířková

Neakreditovaná

Učitel a jeho žák

Již v dobách Sókratových si starší rádi stěžovali na mladé a poukazovali na to, že jsou nevzdělavatelni. Nectí autority, odmítají uctívat ta pravá božstva, odmítají, dovolují si užívat kritického rozumu. Sám Sókratés byl odsouzen mimo jiné i proto, že údajně kazil mládež. Čím? Vedl ji ke kritickému přemýšlení, k odmítání pověr a k životu, kde originální cestu životem neurčují pravidla celé společnosti, ale vnitřní hodnoty, zvané ctnosti. Za hlavní pak Sókratés určil moudrost.

Po osmnácti letech své pedagogické činnosti na střední škole a po mnohaleté zkušenosti pedagoga na vysoké škole si vždy připomínám právě praxi sókratovskou. Neboť není zlých, zkažených, bezcharakterních studentů. Vše je o přístupu, o trpělivé práci, o otevřenosti, s níž k vám studenti a žáci přicházejí. Jejich vyjadřování je většinou krkolomné, neohrabané, neotesané, jadrné a na první pohled „drzé“. Ale to může říci jen člověk, který zkušenost s mladými lidmi nemá. Není v dnešním světě nic horšího, nežli nastoupit na mladého člověka s „futrkanonem“ vlastní autority, opírající se o tituly, hodnosti, věk, zkušenost atd. Svět autorit, jak jej jakžtakž udržovaly v chodu věky minulé, je dávno pryč. Zaplat' Pán Bůh, říkám já. Neboť není nic horšího, nežli lámat mladé charaktery rákoskou a vnějšími prostředky vynucovanou autoritou. Třídních a ředitelských důtek, dvojek z chování, vylučování ze škol si každý z nás jistě v minulosti užil dosytosti. Každý, kdo jen trochu „přečůhoval“, byl srovnán „do latě“. A to byla chyba. Na studenty platí stará dobrá metoda, kterou nacházíme, světe div se, v evangeliu. Když Ježíš učí, mluví tak, aby mu druzí rozuměli. Nekřičí, nevyhrožuje, nenadává, nenálepkuje, netrestá. Naopak, naslouchá, vysvětluje, diskutuje, vychovává! Co k tomu potřebuje dnešní učitel? Nic více, nic méně, nežli lásku ke svému povolání a především musí mít rád své studenty a žáky. Kdo si přijde do školy dokazovat, že má moc, že umí manipulovat, že touží vládnout, ten pohoří. Alespoň v dobré škole určitě. Možná vzbudí strach,

ale nikdy nebude mít respekt a nikdy jej nebudou mít rádi. Není nic příjemnějšího, než když můžete své bývalé studentky a studenty přivítat později v církvi (jako bratry a sestry), nebo je vést při obřadu zvaném svátost manželská. Nevrací se k vám proto, že byste jim ukázal kdysi hrozivou moc Boha Otce a přisnost Božího Syna. Ale proto, že z vás cítili, že je máte rád, že je berete takové, jací jsou. A věřte mi, pamatuji mladé muže a mladé slečny, z nichž mi na hlavě přibýlo pár šedin a ve tváři pár vrásek. A když je vidím dnes? Mám radost a děkuji za ně Bohu. Stejně tak jsem vděčný i za zkušenosti, které vám nedá žádný teologický institut ani teologická fakulta, dokonce ani fara, pokud nejste s mladými v každodenním nebo aspoň častém styku. Je nesmírně zodpovědné a někdy i velice těžké, když za vámi přicházejí mladí lidé s problémy,

o nichž „nemá nikdo jiný vědět“. Problémy vztahové, zdravotní, ekonomické, spirituální, často problémy ryze existenciální, dokonce i sexuální povahy. Zažil jsem mladé lidi, kteří se prali se svou sexuální orientací, se svými psychickými traumaty, s nepochopením spolužáků či rodičů, s maléry, které si způsobili sami svou nezodpovědností. A vy jdete spolu s nimi cestou jejich hledání, tápání, bolesti i radostí a často můžete jen Pánu Bohu do rukou svěřit jejich osud. Neboť lidské síly a rada nestačí. Ne, nejsme tu od toho, abychom mladé kádřovali, ale vedli je a usměrňovali. Nemáme právo hanět je za to, jací jsou. Vždyť jsou jen obrazem nás samých. A už vůbec nejsme právy toho, abychom je odsuzovali za to, že se nehrnou do církve. Proč by měli, když tak často nacházejí jen bič moralistů, povýšenost tzv. autorit a nesrozumitelný jazyk církevních manuálů a liturgického jazyka. Stojí přesto za to nabízet jim cestu, po níž kráčel Kristus. Ale nechme je kráčet svobodně. Pak možná (a sám jsem to zažil několikrát) přijmou i pozvání do církve a najdou v ní domov, tak jako vy i já. Hodně úspěchů při výchově a nezbytnou dávku humoru k tomu přeje

Martin Chadima - farář a pedagog

Při teologické konferenci na HTF UK v roce 2012

„Průměrný učitel vypráví. Dobrý učitel vysvětluje. Výborný učitel ukazuje. Nejlepší učitel inspiruje.“

- Charles Farrar Browne, americký spisovatel (1834 - 1867)

„Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale samy nejdou.“ - Jan Amos Komenský

„Mnohému jsem se naučil u svých učitelů, ještě více u svých druhů, ale nejvíce u svých žáků.“ - Talmud

„Učitel má být v některém koutě své duše věčným chlapcem, solidárním s tím mládím, které je mu svěřeno, ale takovým věčným dítětem má být i každý otec a matka.“ - Karel Čapek

„Na učitelé žádáme, aby nejen paměť svých žáků vycvičil, nýbrž i jejich soudnost.“

- Alexander Bain, skotský filosof a pedagog (1818 - 1903)

Vyšší odborná škola **HITS** slaví 15 let

Naše jediná vyšší odborná škola slaví v těchto dnech 15 let své existence. Požádali jsme br. biskupa Tonzara, aby nám připomněl, jak škola vznikla, jací jsou její studenti a jaké je jejich uplatnění v praxi. Co se za 15 let podařilo a co naopak nepodařilo.

Bratře biskupe, jak vůbec došlo ke vzniku školy?

Vše se odehrálo na jednom z vikariátů pražské diecéze v roce 2002, myslím, že na severu Čech. Zde mi sestry a bratři řekli, že když již nemůžu působit na fakultě a fakulta neposkytuje dálkové studium, bylo by hezké pro zájemce o teologii otevřít semináře systematické, biblické a praktické teologie. Napsal jsem tehdy článek a upoutávku do Českého zápasu a k prvnímu semestru se přihlásilo 37 studentů z celé církve. Dokonce z Ostravy, Brna, z velkých dálek. Tak vznikl Husův institut teologických studií (HITS).

Jak ale došlo k začlenění HITSu do sítě škol? Jakým způsobem vlastně probíhá registrace škol, státní souhlas s působením?

Měli jsme tehdy na diecézi už jednu zkušenost se vznikem Církevní husitské základní umělecké školy Harmonie a naší první Církevní mateřské a základní školy Archa v Petroupimi, kterou jsme zachránili před ukončením provozu. Blížila se také registrace našeho husitského Dětského domova v Dubenci. Přesto cesta k začlenění do sítě škol byla obtížná. Nejen připravit vzdělávací program, ale splnit veškeré požadavky (hygiena, hasiči, zajištění prostor ad.) bylo častokrát nad naše fyzické síly. Do toho nám bylo sdělováno, že nové církevní školy se povolovat nebudou, z kraje i z ministerstva. Byli jsme však neoblomní a za pomoci aktivních členů ČČSH se

Vyšší odborná škola Husův institut teologických studií (VOŠ HITS) ocitla 25. 8. 2005 v registru sítě škol. Díky Bohu a velkému úsilí! Tím si musely úspěšně projít i naše další školy v Hostivici a nyní i v Rakovníku.

Kolik studentů na VOŠ HITS studuje a studovalo, jaké je jejich uplatnění? Spolupracuje vyšší odborná škola s nějakou z univerzít či vysokých škol?

VOŠ HITS to neměla jednoduché. Přestože na ní učil z duchovních či členů ČČSH prof. Salajka, prof. Sázava, prof. Kučera, br. patriarcha Butta, br. dr. Kolář, ses. dr. Děkanovská, ses. Mgr. Stretti, br. Mgr. Hron, má manželka dr. Tonzarová i já, naše fakulta nebyla tomuto projektu nakloněna. Pamatuji si, jak tehdejší tajemník Husitské teologické fakulty, mé ALMA MATER, kde jsem byl několik let předsedou akademického senátu, při mém příchodu na návštěvu vždy v legraci volal „škodná v revíru“. Volbou děkana br. prof. Láška a později děkanky ses. doc. Veverkové se však vztahy stabilizovaly. Na VOŠ HITS studuje nyní v průměru kolem 60 studentů ročně (tj. v průměru 20 na ročník). Byly však časy, kdy to bylo i 90 studentů za rok. Díky spolupráci s Vysokou školou zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty (VŠZaSP) však VOŠ HITS může být účastníkem celosvětových projektů v Keni, Ugandě, Kambodži, na Haiti a na více než 60 místech světa.

Díky spolupráci s VŠZaSP jsme se též seznámili s br. dr. Phanelem Oswetem, nynějším br. farářem v Kladně, a mohli před více než 10 lety spustit diecézní projekt AFRIKA AFRICE. Tedy projekt, který pomáhá se vzděláním v Keni a podporuje mladé lidi ze slumů, aby mohli důstojně žít a pomáhat své rodné zemi v místě, kde se narodili!

Kolik absolventů a z jakých oblastí života školy již provedly státními zkouškami?

Právě díky spolupráci s VŠZaSP se nám rozšířily počty studentů, kteří po absolvování VOŠ dodělávají bakalářské a později i magisterské studium. Tím máme zabezpečené prakticky vysokoškolské vzdělání od vyššího odborného, až přes bakalářské a magisterské. HITS se tak zcela začlenil do oblasti vysokoškolské instituce odborného charakteru v oblasti sociální práce, charitativní a misijní práce. Studenti a absolventi působí na všech úrovních státní správy a samosprávy. Máme mezi absolventy vedoucí sociálních odborů obecních úřadů, ředitele domů pro seniory, učitele. Nakonec i někteří po dostudování magisterského programu přijali kněžské či jáhenské svěcení nebo jsou kazatelé či pastorační asistenti. Mezi absolventy máme ale také elitní vojáky, policisty, pracovníky na ministerstvech či přímo v aktivní sociální službě sociální pomoci ve statických zařízeních i tzv. na ulici. Díky Bohu za každého, kdo se vydal cestou pomoci druhému v nouzi.

Máte přehled o životě absolventů po zdárném dokončení studia? Setkávají se s nimi?

Již od roku 1993 jsme ještě za pomoci br. M. Matyáše a později br. patriarchy Špaka zahájili tehdy v Domě Husita v Železném Rudě vlastní teologické kurzy (zimní - letní). Začínali jsme jako studenti a na kurzy nás jezdilo kolem 20. Tyto kurzy nadále konáme, byť již nemůžeme v Husitovi v Železném Rudě, kam se prostorově nevejdeme. Poslední kurz se konal 14. - 20. 8. 2020 v Bohuslavicích u Telče a poprvé jsme v celkových účastnících jednoho kurzu překonali počet 80 účastníků. Na kurz jezdí absolventi i se svými rodinami a dětmi. Krásnou atmosféru těchto kurzů není možné ani verbálně přiblížit. Je nám spolu se všemi dobře! Právě i díky novému poznání absolventů, kteří

Státní zkoušky v Bratislavě

na začátku studia neměli v ruce Bibli, nevěděli, že existuje nějaká Církev československá husitská, se nakonec otevírá všem duchovní život, život svobodné husitské cesty k Bohu. I díky studiu nakonec mnozí studenti či jejich děti přijímají křty, vysluhujeme svátosti manželské, svátosti svě-

cení, pokání nebo se loučíme při pohřbech s někým z rodiny.

Co přejete HITSu do dalších let?

Byl bych rád, kdyby do naší školy dále přicházeli lidé otevření a svobodní v názorech, lidé, kteří mají dobré srdce a mají

rádi druhé. Při zkoumání života našich předků i současníků pak můžeme vysledovat, kde naši předkové udělali chyby a kde my už chyby dělat nemusíme. Jít s Bohem a pomáhat lidem v duchovní i materiální oblasti, to je náš cíl!

Za rozhovor děkuje Klára Břeňová

Akademické osobnosti prvních generací v dětských očích

V audienčních sálech všech fakult na světě shlédají vznešené tváře zesnulých pedagogů, vědců, umělců na škole kdysi působících. Z jejich bohatých životů dochovaly se nám jen psané spisy, obrazy, hudební díla, osobní vzpomínky vděčných i méně vděčných posluchačů. Tvůrce portrétů snaží se vždy malbou i retuší vyjádřit ty nejvíce imponující rysy. Jak se ale vlastně tyto předchůdci skutečně projevovali za svého života?

V těchto drobných obrazech vybavuji ze vzpomínek portréty očima střapatého kluka rostoucího do teenagerských let v době válečné i časné poválečné. Pohled nezátížený jeho pozdějším přetvářením v pedagogickém tvárnění.

Válečný čas byl pro nejmladší generaci dobou stresovou. Školní volna uhelná, náletová, stěhování škol obsazovaných posádkami, vojenskými lazarety i správními úřady. Značná část školní výuky tehdy spočívala v ukládání rozsáhlých domácích úkolů a cvičení, vždy po návratu do školy přísně kontrolovaných. Žádná pomoc po telefonu. Tatínek mne v takových dnech volna brávil na své pracoviště do fakultní knihovny v Dejvicích, aby dohlédl a případně pomohl. Tak jsem se stal tichým pozorovatelem, až občasným inventárním předmětem studovny.

Nejčastějším návštěvníkem byl prof. F. Kovář, jehož přičiněním se ve dvacátých letech knihovna zrodila a kterou otec spravoval v rámci vedlejšího úvazku kromě své vlastní hudební výuky. Oba se po chvíli vždy schoulili a tiše projednávali pracovní problémy; někdy přešli i do němčiny, abych, nejsa v ní tak zběhlý, pro svou ochranu nezaslechl, co nemám. Prof. Kovář byl přísný pán, až odtazitý, jeho pohled zdůrazněný silnými kostěnými brýlemi. Promlouval občas ke mně stručně, věcně, přívětivě. Pro jeho přísnost mívali prý bohoslovci při zkouškách nejen respekt, ale také strach.

Po letech se mi dostala do ruky jeho studie napsaná za války pro mládež ČČSH. Z ní jsem poznal, jaký byl jemný, citlivý člověk, který uměl promluvit do mladé duše,

bojující se proti stereotypům rodinným a společenským. Promlouval k mladým přístupem jim pochopitelným, vnímavým. Přirovnával jejich úniky ke kyvadlu hodin. Je užitečné vše poznat, pak k tomu dobremu, od předků zděděnému, se navrátit... Dalším častým příchozím býval prof. Kouček, tehdy činovník diecézní rady, přednášející správní agendu, v civilu kdysi pracovník min. školství a osvěty. Byl pravým opakem osobnosti dr. Kováře; drobný, živý, hovorný, přátelský a starostlivý. Měl dcerku, energickou, sebevědomou, v jejich domácnosti i dominující, o nějaký rok starší než já; z nějakého důvodu si mě oblíbila. Zblízka jsme se spřátelili, až prý to nebylo zdrávo; snažili se nás tedy pokud možno oddělovat. Nu, jak se měli teenageři poznávat, když většina škol byla ještě tehdy genderově oddělena?

V posledním roce válečném se stala knihovna jakýmsi tuskulem klidu pro bohoslovce, kteří dosud nebyli povoláni na nucené práce do Reichu nebo se jim podařilo získat zprošťující výjimku. Mezi ně sem přicházeli další vyučující a diskutovali, jak se na konci válečných let vyvine situace z pohledů Východu a Západu. Otec se stal koordinátorem těchto setkání. Mezi účastníky se zvýraznila dr. O. Pešková-Kounovská, jedna z prvních vysvěcených farářek mladé církve. Působila i jako pedagožka, horlící pro změny sociální, skvělá debatérka a zastánkyně rovnoprávnosti. Její myšlení bylo spontánní a rychlé, takový byl i její mluvený projev; ráda komunikovala s nadanými, rychle chápajícími posluchači.

Setkal jsem se s ní znovu o nějaký rok

později, když byla odložena do výuky náboženství na základních a středních školách. Bylo pro ni obtížnější přiblížit se k pomaleji vnímajícím dětským duším; přece jen vyrůstala v akademickém světě. K tomu se nakupily i problémy osobní, svázané se silným cítěním sociálním, které ji přivádělo stále více k levicovému myšlení a odcizení, až posléze z církve odešla. Její osobnost mnohým chyběla.

Dr. M. Novák byl pedagog osobitého přístupu k posluchačům. Díky svým mimořádným schopnostem i světonázorové orientaci doby nabýval rychle stěžejních funkcí profesora HČEFB, pražského biskupa a také inspektora náboženství, předmětu váženého mezi ostatními školními výukami. V této roli jsem jej poprvé poznal. Moje škola byla tehdy dvojjazyčná, osobitá tím, že do ní přicházeli hoši příslušníci čs. západních jednotek, kluci osvětlení válečným životem anglických měst, většinou židovské tradice. Při zápisu všichni hrdě odpovídali na otázku svého vyznání: „Čechoslováci“, vědouce, že tato denominace netrpí zbytky přežívajícího antisemitismu. Byli tedy do ní zapisováni; žactva v tomto předmětu neobvykle přibývalo. Vyučujícími byla děvčata věkovým rozdílem od nás nepříliš vzdálená, absolventky kurzů kazatelek. Jejich první praktickou štací byla výuka náboženství. S anglickými kluky jsme se rychle spřátelili, učili je pražské češtině, psali domácí úkoly; oni nám na oplátku s podporou jejich tatínků umožňovali poznat tehdejší zbraně čs. západních vojsk. Tedy aliance nesvatá, zato pevná. A předmět výuky se rychle proměnil ve studie historické, ověřené národními legendami. Kluci líčili tisícileté historické tradice slavných i tragických příběhů lidu Izraele. My k tomu mohli jen doplňovat blanické rytíře, zapomínané vítězící husity, kteří se nakonec mezi sebou poprali; posléze koně bronzového na Václaváku, o kterém ně-

kterí komentátoři z našich řad tvrdili, že jde o bájného Šemíka; v sedle klusá sám Fr. Halas... Osnovy vyučovací tak zinterpretované, že si mladistvé kazatelky s námi rady nevěděly.

Dr. Novák tedy zakročil. Využil k tomu příležitosti biřmování, obřadu svižně vykonaného; poté v tradici amerických Gideonů rozdál všem konfirmační dar výtisků NZ a ujal se, zkušený to didaktik, vlastního účelu inspekce: vyprávění svého životního příběhu, vícekrát později podávaného církevním i dobovým mírovým tiskem. Ke konci Pražského povstání poblíže Prašného mostu zachytil neznámý sovětský voják vlastním tělem střelu nacistického fanatika, jemu určenou. Čin sovětského hrdiny, který se za profesora nezištně obětoval a krátce poté sám zahynul, změnil i jeho další životní směr... Biskup dovyprávěl, my seděli s otevřenými ústy; on sám se tiše z učebny vytratil.

Konec příběhu, jehož celou pravdu tehdy nedoslovil. Hrdina incidentu, syn rodné Rusi, kdysi statečný bojovník Rudé armády, padl do zajetí a donucen sloužit v jednotkách bojujících proti své vlasti, stal se příslušníkem útvarů gen. Vlasova. Poznal, kde je jeho místo, a s jednotkami se postavil na stranu vyčerpaných po-

vstalců. Morální postavení útvarů bylo tragické. Po podepsání kapitulace s nimi Češi dále nemohli spolupracovat; útvary se rozptýlily v pokusech útěku na Západ, kde jimi spojenci opovrhovali. Zbylí zranění v nemocnicích a lazaretech byli odstřelováni zběsilými agenty NKVD. Zde stojí opuštěný, bezradný voják, kterého čeká ve vlasti Gulag anebo rovnou kulka; a vlastní život věnuje záchraně neznámého českého občana... Co jej vedlo k sebeoběti za bližního? Oběti srovnatelné snad jen s činem františkánského mučedníka Maxmiliána Kolbeho? Prál bych si slyšet, že pozdější patriarcha svůj příběh také plně doslovil. Byl moudrý a zkušený profesor, skutečnou pravdu jistě znal a ve své autoritě vyslovit mohl a měl.

Prof. Kaňák jsem poznal o něco později, po jeho návratu v r. 1949 s chotí ze studijních pobytů na Drew University v Madisonu. Tehdy proslovil několik přednášek s pobožnostmi také pro posluchače anglické jazykové oblasti, tedy v angličtině. Vybídl mě pro jejich konání k četbě z lekcionáře, tedy textů King James verze z poč. 17. století. Byv odchován moderní učebnicí prof. Eckersleye, tehdy nejvíce na kontinentě rozšířenou, hodně jsem váhal pro jazykovou těžkopádnost a ne-

srozumitelnost KJV. Pro mou mysl, vyvíjející se již v oblasti nauk exaktních, to byla anathema. Nový britský překlad prof. D. R. Drivera z university v Cambridge, vycházející z principů funkčního převodu současné mluvy za použití nejen výrazů odborných, ale i zemitých idiomů lidových, byl tehdy znám jen ve zlomcích. Prof. Kaňák mi ale trpělivě vysvětlil jazykové záhady KJV; pro povzbuzení i dodal: „Víš, ono je každému fuk, co čteš, mladí tomu nerozumí, ale způsob, jak četbu podáváš intonací, důrazem, barvou, takové nástroje rétoriky vnímají.“ Rétorika se už tehdy neučila, zůstala z ní asi jen funkcionářská hatlamatika. Zřejmě jsem úkol tehdy zvládl; v uznání mi po skončení přednášek věnoval nově vyšlý překlad Písma z pera Vl. Šrámka v současné básnické češtině. Cenil jsem si díla pro odvahu a úsilí překladatele dát čtenáři knihu v jazyce malé země a o desítku let předcházející stejnému záměru v jazyce světovém. A jako daru upřímného uznání, něčeho vyššího než ideově zneužitý konfirmační dar biskupův. Nevím, zda prof. Kaňák byl hlavně historik či také jazykovědec; ale určitě byl vzácný didaktik, který se dovedl vpravit do mladé mysli. **Slavomír Pícha**

Dokončení v příštím čísle

Studentský pastorát

obcích po celé republice. Křesťanská společenství, ze kterých studenti vyšli, by je měla podporovat, přinejmenším se jich pravidelně ptát, jak se jim daří, a modlit se za ně. Věřící studenti mají možnost poznat jiné obce, někteří různé obce i různé církve obcházejí a dělají si širší obrázek o své církvi, ať už v dobrém či ve zlém. Někteří nechťejí jen konzumovat, pasivně přihlížet, a nabízejí v těchto pro ně nových obcích své ruce, pomoc a své talenty. V Praze, kde byla stará tradice kolejních / studentských bohoslužeb, které sloužily k tomu, aby se studenti teologie v praxi připravovali pro budoucí službu, ale i k budování spirituální sounáležitosti, vznikla postupně snaha vytvořit „studentský kostel“, tedy místo, kde by se setkávali nejen bohoslovci husitské teologie, ale studenti Husitské teologické fakulty různých oborů a jiní věřící studenti.

Tento „studentský kostel“ je momentálně hostem náboženské obce CČSH na Vinohradech, využívá prostory této obce. Bohoslužby pod hlavičkou „studentského kostela“ jsou každou středu mimo letní prázdniny (19 h). Vedou je spirituálové Filip Sedlák (spirituál při HTF) a Tomáš Novák (spirituál při Bohoslovecké koleji patriarchy ThDr. Karla Farského). Kázání a liturgii první části mají většinou studenti, někdy již vystudovaní hosté. Jakkoli doufáme, že studenti neztrácejí kontakt se svými duchovními a věřícími v domovských obcích, víme, že je dobré, mají-li možnost se obrátit na duchovní, kteří se jim mohou věnovat po dobu studia.

Pravidelné či jednorázové rozhovory mezi čtyřma očima (či v malých skupinkách) o duchovních a životních tématech či problémech jsou určitým základem, který je nabízen, který studenti využívají a který mohou i nadále využívat. Tomáš Novák nabízí tyto rozhovory bohoslovcům CČSH, ale ze svého titulu studentského duchovního také všem studentům z různých fakult, Filip Sedlák je k dispozici především studentům HTF různých oborů, ale jistě rád se svou pastorální zkušeností poslouží i studentům jiným.

Tomáš Novák

Většina mladých křesťanů, kteří se rozhodli jít někam studovat, je zakotvena v náboženských

Milí přátelé, sestry a bratři,
srdečně vás zveme k návštěvě pražské náboženské obce na Vinohradech. Je zde měsíc září a s ním i postupně rozvíjející se kostelní provoz včetně středečních studentských bohoslužeb, na které jste všichni zváni - i vy již ne studiem povinni. Seznam aktuálních kazatelů a liturgů najdete v kalendáři na webových stránkách www.hs-vinohrady.cz. Biblické hodiny a další čtvrtletní program bude zahájen na plno až v říjnu, ale pokud vás bude dost a bude zájem, tak se možná začneme setkávat již v průběhu září. Více se dozvíte na webu anebo v neděli v kostele. Co se týká hygienických opatření - sami víte, že situace se mění ze dne na den; v rámci možností se informace budou stále aktualizovat.

redakce

Kontakty:

Daniel - +420 736 760 982,
majer@hs-vinohrady.cz
Filip - +420 777 580 275,
sedlakfilip1@gmail.com

Psali jsme před sto lety

Dr. F.: Církev československá a církev pravoslavná. Není tajemství, že se vyjednává o sblížení obou. Vyjednává se i o sblížení s episkopální církví angloamerickou. Ale vyjednává s ČČS i církev starokatolická, švýcarská a holandská.

Církev československá musí tvořiti přirozený most mezi západním a východním světem křesťanským. Pokrevně příbuzní národové pravoslavní jsou nám blíže. Svobodomyšlnějším duchem je nám blíže křesťanský svět národa anglosaského. Obojí církve mají hierarchii; ale ústavu demokratickou. Dogmaticky stojí přibližně stejně na stanovisku nicejsko-cařihradského mešního kředa a 7 koncilů (7. obecný koncil v Niceji 787).

Církev československá může vyjednávatí ovšem pouze za předpokladu své samostatnosti, aby vznikl poměr mezi ní a církví spojenou čistě sesterský. To zaručováno s obou stran. Při spojení s církví pravoslavnou nešlo by o převzetí obřadu pravoslavného, leč jen o některých dnech pro udržení součinnosti a vědomí příslušnosti. Šlo by však o jméno. My chceme býti a zůstat, tak jak jsme povstali, církví pravdověrnou, nic víc a nic méně.

Vyjednáváme v přesvědčení, že ku sbratření dojde. Jsme přesvědčeni též, že najdeme formuli vzájemné dohody. A pak řekneme: Bud' jméno Páně pochváleno!

Český zápas č. 33, 3. 9. 1920, s. 1

Literární pásmo o Janu Husovi

Literární pásmo o Janu Husovi v Praze na Zderaze 23. 9. od 17 hodin.

Jan Hus. Mučedník nebo zbytečná oběť? Zveme na literární pásmo s divadelními prvky, ve kterém herec Jan Potměšil ztvární postavu Jana Husa. Více na webových stránkách církve v rubrice Pozvánky. EB

SoulFly 2020

Zveme vás na jubilejní ročník festivalu původní autorské tvorby SoulFly 2020, který bude probíhat od 25.9. převážně na půdě hodonínské náboženské obce naší církve a v blízkém okolí. Vstup na všechny akce festivalu je volný. Veškeré informace o festivalu neleznete na webových stránkách: www.soulfly2020.webnode.cz. red

Slavnostní setkání k výročí církve

Slavnostní setkání k 100. výročí Církve československé husitské se uskuteční dne 15. září 2020 v Husově sboru ČČSH v Praze 6-Dejvicích (Wuchterlova 5) od 18 hodin. V programu bude uvedení renovovaných varhan, představení výstavy „Sbory Církve československé husitské - architektonické dědictví našich regionů“, prezentace jubilejní publikace „Biografický slovník osobností ČČSH“, předání pamětních medailí, pozdravy hostů a hudební vystoupení souboru Musica Bohemica pod vedením Jaroslava Krčka. Více na webu v rubrice pozvánky. red

Pořady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu

ČRo Dvojka

Jak to vidí...

Zbigniew J. Czendlik/
sestra Angelika

8.30 neděle

Aktuální názory a komentáře nezávislých osobností na dění kolem nás.

ČRo Vltava

Spirituála

8.00 neděle

Prostor pro duchovní úvahy. Pořady Duchovní Evropa a Ke kořenům.

Bohoslužba

9.00 neděle

Přímé přenosy bohoslužeb.

ČRo Plus

Vertikála

8.07 neděle

Magazín aktualit a diskuse s hosty, které spojuje duchovní vnímání světa.

Nedělní Hovory

22.05 neděle

Rozhovor s osobností, která má zajímavý osobní i profesní život a názory.

ČRo Radio Wave

Hergot

18.00 neděle

Neortodoxní pohled na duchovní záležitosti v souvislosti s děním světským.

REGIONÁLNÍ STANICE ČRO

Mezi nebem a zemí

9.04 sobota

Magazín o víře a spiritualitě.

Šalom alejchem

19.45 neděle

Magazín o židovském životě u nás i ve světě.

www.rozhlas.cz

**V sobotu 19. září. 2020
od 10.00 do 16.00 h.**

**na nábřeží Cyrila a Metoděje –
louka u hasičské zbrojnice na Sázavě (okr. Benešov)
(za deště ve Sboru CČSH opata Prokopa na Sázavě)**

XX. POUŤ NA SÁZAVĚ

ke 100. výročí Církve československé husitské – celocírkevní setkání „novokřtěnců“

PROGRAM

10:00 h.
bohoslužba pod širým nebem

NOVINKA
11.30 a 13.30 h.
Štafetový běh Emila a Dany
Zátokových o putovní
kalich opata Prokopa

12.00 h. Agapé
Společné hodování
pod širým nebem bude
již tradičně oživeno
kvízem o ceny!

14.15. h.
vystoupení dětí
z DD Sázava

14.30–16.00 h.
Uplugged Trio
podívej se na stránky
husitské ZUŠ Harmonie
a těš se na koncert
jejich tří učitelů

10:00–13:00 h.
výtvarná soutěž pro děti:
„Žít ve společném domě“

14.00 h.
vyhlášení a ocenění účastníků
štafetového běhu
a výtvarné soutěže

12.00–16.00 h.
Děti i rodiče čeká
zážitková hra – každý
získá odměnu

NOVINKA
workshop Akademie
techniky pro děti –
možná přijde i robot!

PO CELÝ DEN

NOVINKA – prezentace škol a sociálních a diakonických zařízení

keramické výrobky z dílny Nazaret, fair trade káva
a další občerstvení a **CUKROVÁ VATA :-)**

Vstup dobrovolný • pout-na-sazave.webnode.cz

Pout' na Sázavě pořádá Církev československá husitská
za finanční podpory MK ČR ve spolupráci s městem Sázava

Český zápas
Tydeník Církve československé husitské

HUSITA

at AKADEMIE
TECHNIKY 4.0

**MINISTERSTVO
KULTURY**

100 let
Církve československé husitské